

Kursplan för

Vårdande av äldre i en föränderlig livssituation, 12 hp

Nursing Care of the Elderly in A Changing Life Situation, 12 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2023.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

VT20 , HT21 , VT22 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	1SJ028
Kursens benämning	Vårdande av äldre i en föränderlig livssituation
Hp	12 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Omvårdnad
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Beslutande organ	Utbildningsnämnden NVS
Datum för fastställande	2019-11-13
Reviderad av	Utbildningsnämnden NVS
Senast reviderad	2023-03-31
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2023

Särskild behörighet

Tillträde till termin 6:

Samtliga kurser från termin 1-4

Termin 5: Godkänd bedömning från verksamhetsförlagd utbildning 9 hp (1SJ026).

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

- Kursens övergripande mål är att studenten skall förvärva fördjupade kunskaper i evidensbaserad och personcentrerad omvårdnad i relation till multisjuka äldre och deras anhöriga. Studenten skall

även utveckla och tillämpa ett professionellt förhållningssätt i ledarskap och i samordning av omvårdnaden samt visa på tillämpning av vårdetik och egen professionell och vetenskaplig kompetensutveckling.

Moment 1. Personcentrerat förhållningssätt till multisjuka äldre

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna:

- förklara samband mellan människans åldrande och skörhet
- förstå och förklara vanligt förekommande tecken och symtom på ohälsa och sjukdom hos äldre
- förklara kroppens fysiologiska reaktioner hos den äldre i relation till läkemedelsbehandling
- analysera och argumentera för sjuksköterskans omvårdnadsansvar vid vård av äldre

Färdighet och förmåga

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- kommunicera i tal och skrift på ett patientsäkert sätt samt använda för hälso- och sjukvården vedertagna begrepp och uttryck

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten skall efter avslutad kurs kunna:

- resonera kring ojämlikhet och hälsa bland äldre
- utifrån ett personcentrerat förhållningssätt resonera och argumentera för omvårdnad vid ohälsa och sjukdom hos den sköra och multisjuka äldre personen samt vid palliativ vård
- visa självständighet i att kritiskt granska och värdera omvårdnad utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet
- analysera etiska dilemman i omvårdnaden av äldre

Moment 2. Verksamhetsförlagd utbildning

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna:

- uppvisa fördjupade kunskaper i att vårda multisjuka äldre samt kunskaper och förståelse för palliativ vård
- resonera kring sjuksköterskans ledarskap utifrån teorier och metoder för att samverka i teamet i vården av den multisjuka äldre
- visa förmåga att föra ett kritiskt resonemang kring sjuksköterskans omvårdnadsansvar vid multimedcinering och läkemedelsrelaterade problem

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna:

- självständigt utifrån evidens och ett personcentrerat förhållningssätt leda, planera, prioritera, genomföra, journalföra och värdera omvårdnad vid komplexa hälsoproblem i samverkan med den äldre och dennes anhöriga
- självständigt utifrån lagar och författningar administrera och utvärdera läkemedelsordinationer samt rapportera och journalföra läkemedelseffekter och biverkningar
- kommunicera i tal och skrift på ett patientsäkert sätt samt använda för hälso- och sjukvården vedertagna begrepp och uttryck
- självständigt utföra omvårdnad och medicintekniska arbetsmoment på ett patientsäkert sätt
- utifrån ett etiskt förhållningssätt främja delaktighet och stödja den äldre och dennes anhöriga i en föränderlig livssituation med utgångspunkt i vård på lika villkor
- utföra hjärt- och lungräddning för sjukvårdspersonal, S-HLR vuxen

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter avslutad kurs kunna:

- tillämpa ett professionellt förhållningssätt samt uppvisa omdöme, självkännet och empatisk förmåga i samverkan med den äldre, dennes anhöriga och i det interprofessionella samarbetet

Verksamhetsförlagd utbildning, 9.0 hp

Betygsskala: GU

Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp

- Personcentrerat förhållningssätt och arbetssätt
- Omvårdnadsprocessen
- Evidensbaserad omvårdnad av äldre med hälsoproblem och multisjuklighet
- Vårdetiskt förhållningssätt
- Sjuksköterskans ledarskap samt kvalitets- och utvecklingsarbete
- Kroppens fysiologiska reaktioner och multimedcinering
- Läkemedelseffekter, biverkningar och interaktioner
- Sjuksköterskans ansvar vid multimedcinering
- Samordning av vård- och omsorgskontakter
- Vårdande på lika villkor
- Vård och omvårdnad i samband med döende och död
- Journalföring
- Patientsäkerhet
- Interprofessionell samverkan
- Den äldres och de anhörigas delaktighet i omvårdnaden
- S-HLR
- Existentiella samtal

Personcentrerat förhållningssätt vid multisjuklighet hos äldre, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Innehåll

Kursen består av följande moment:

Moment 1: Personcentrerat förhållningssätt vid multisjuklighet hos äldre, 3hp

Moment 2: Verksamhetsförlagd utbildning, 9 hp

Personcentrerat förhållningssätt vid multisjuklighet hos äldre, 3hp

Personcentrerat förhållningssätt i relation till äldre och deras anhöriga

Socialt åldrande, skörhet, kroppslighet, ensamhet och tröst

Värdighet, integritet och autonomi

Multisjuklighet

Vård på lika villkor

Tecken på ohälsa och symtom vid vanligt förekommande sjukdomstillstånd hos äldre

Evidensbaserad omvårdnad vid vanligt förekommande ohälsa- och sjukdomstillstånd hos äldre

Palliativ vård

Kroppens fysiologiska åldrande och multimedcinering

Sjuksköterskans ansvar vid multimedcinering

Kritiskt förhållningssätt till omvårdnad, vetenskap och beprövad erfarenhet

Arbetsformer

Undervisningen utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande där arbetsformerna ger förutsättning för att studenten aktivt tar ansvar för sitt lärande. De arbetsformer som används är föreläsningar, seminarier, litteraturstudier, färdighetsträning och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Deltagande i seminarier, färdighetsträning och VFU är obligatoriskt. Vid frånvaro från obligatoriska delar sker kompensation i samråd med examinator.

Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Distansutbildningen är IT-baserad och bygger på självständigt och kollaborativt lärande. Olika arbetsformer såsom individuella studieuppgifter, arbete i grupp, virtuella diskussioner och seminarier samt föreläsningar förekommer. Lärarstöd ges via IT-baserad lärandeplattform. Antalet fysiska kursträffar är begränsat till max 2 dagar/7,5 hp vid teoretiska moment.

Den verksamhetsförlagda utbildningen om 6 veckor är förlagd till akutgeriatrisk vårdavdelning eller där sjukvård av äldre bedrivs. Den verksamhetsförlagda utbildningen omfattar 40 timmar/vecka (heltidsstudier) varav 32 timmar/vecka är schemalagd och förlagd till vårdverksamhet där handledning och reflektion individuellt och/eller i grupp ingår. Dag-, kvälls-, natt- och helgpas förekommer samt även helgdagar i förekommande fall. Student har ej rätt att komprimera den verksamhetsförlagda utbildningen.

Examination

Moment 1 examineras genom en individuell skriftlig digital hemexamination. Betygsskalan är tvågradig: Godkänd/Underkänd.

Moment 2 examineras med en individuell klinisk examination under den verksamhetsförlagda utbildningen samt genom en teoretisk och praktisk examination i en simulerad miljö. Halvtids- och slutbedömning genomförs. Yrkeshandledare och/eller adjungerad klinisk adjunkt ger underlag för bedömning enligt fastställt bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning. Under den verksamhetsförlagda utbildningen sker fortlöpande bedömning av studentens prestationer. Vid risk för underkännande under den verksamhetsförlagda utbildningen ska ansvarig universitetslärare i samråd med yrkeshandledare och student upprätta en skriftlig planering för den fortsatta verksamhetsförlagda utbildningen.

För godkänd kurs krävs att lärandemålen är uppfyllda, vilket innebär godkänt resultat i moment 1 och 2 samt aktivt deltagande i obligatoriska delar. Betyg sätts av examinator.

Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle i kursmoment ett har rätt att delta vid sammanlagt ytterligare fem examinationstillfällen. Detta gäller inte då kursen har upphört eller genomgått större förändringar.

Student som saknar godkänt resultat efter tre genomförda examinationstillfällen kan dock erbjudas att gå om moment eller kurs ytterligare en gång. Detta gäller i mån av plats. Om studenten genomfört sex underkända examinationer ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle. Digitala examinationer som öppnats räknas som utnyttjat examinationstillfälle även om examinationen inte lämnats in. För sent inlämnade examinationsuppgifter beaktas ej. Studenter som inte lämnat in i tid hänvisas till omtentamenstillfället.

Examinator bedömer om en student har särskilda skäl för förseningen. Examinator ges möjlighet att fatta beslut om komplettering av examinationsunderlag för att uppnå godkänt resultat.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle. Innan handlingsplanen är uppfylld ska

studenten inte placeras på ny VFU inom någon utbildning vid KI. Antalet kunskapskontroller i handlingsplanen begränsas till två gånger. Underkänd VFU får endast genomföras ytterligare en gång. Har studenten underkänts på sista möjliga examinationstillfället ska ingen handlingsplan upprättas. En student som påbörjar och inte fullföljer VFU, utan särskilda skäl, ska tilldelas betyget underkänt. Studenten har då förbrukat ett VFU-tillfälle.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

För en kurs som upphört eller genomgått större förändring eller där kurslitteraturen förändrats väsentligt ska det ges ytterligare tillfälle för examination (exklusive ordinarie examination) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommitten för utbildning på grund och avancerad nivå.

Litteratur och övriga läromedel

Rekommenderad litteratur

Vetenskapliga publikationer tillkommer

Geriatrisk omvårdnad : god omsorg och vård till den äldre

*Kirkevold, Marit; Brodtkorb, Kari; Hysten Ranhoff, Anette
Bolinder-Palmér, Inger; Olsson, Kristina*

Andra upplagan : Stockholm : Liber, 2018 - 529 sidor
ISBN:9789147112999 LIBRIS-ID:z76jsslw3wvcw9s

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnad & äldre

Blomqvist, Kerstin; Edberg, Anna-Karin; Ernst Bravell, Marie; Wijk, Helle

Upplaga 1 : Lund : Studentlitteratur, 2017 - 703 sidor
ISBN:9789144102795 LIBRIS-ID:20899153

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : Ansvar och utveckling

Ehrenberg, Anna; Wallin, Lars; Edberg, Anna-Karin

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 483 sidor
ISBN:9789144123172 LIBRIS-ID:dpsx0xwsbp338v4z

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : Hälsa och ohälsa

Edberg, Anna-Karin; Wijk, Helle

tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, 2019 - 756 sidor

ISBN:9789144123165 LIBRIS-ID:5gkprpnf39z8zrjx

[Sök i biblioteket](#)

Omvårdnadens grunder : perspektiv och förhållningssätt

Friberg, Febe; Öhlén, Joakim

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2019] - 711 sidor

ISBN:9789144123189 LIBRIS-ID:3dhmpmln1m0w1rb0

[Sök i biblioteket](#)

Sandman, Lars; Kjellström, Sofia

Etikboken : etik för vårdande yrken

Andra upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2018] - 485 sidor

ISBN:9789144120539 LIBRIS-ID:9j6pz75q7d56bxcw

[Sök i biblioteket](#)

Sjuksköterskans kärnkompetenser

Leksell, Janeth; Lepp, Margret

Andra upplagan : Stockholm : Liber, [2019] - 374 sidor

ISBN:9789147128020 LIBRIS-ID:nztvsk971387ldgf

[Sök i biblioteket](#)

Geriatriboken

Wahlund, Lars-Olof

Första upplagan : Stockholm : Liber, [2020] - 407 sidor

ISBN:9789147113460 LIBRIS-ID:bnqvmh8r8r12klcj

[Sök i biblioteket](#)

Kragh, Annika; Eriksson, Tommy; Midlöv, Patrik

Äldres läkemedelsbehandling : orsaker och risker vid multimedcinering

Tredje upplagan : Lund : Studentlitteratur, [2022] - 272 sidor

ISBN:9789144159232 LIBRIS-ID:s8xq53grqgtt6hrm

[Sök i biblioteket](#)

Rosengren, Kristina

Vårdledarskap : att utveckla och förbättra framtidens vård och omsorg

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2014 - 344 s.

ISBN:9789144094557 LIBRIS-ID:14834101

[Sök i biblioteket](#)